

COMPETITIE- EN WEDSTRIJDREGLEMENT

M.L.B.B.

Overzicht wijzigingen en mutaties reglement

Datum	Artikel	Vervangen pagina	Wijziging/mutatie
Juni 2024	Art. 203 lid 8	8	Promotie- en degradatieregeling kader
Juni 2024	Art. 306 lid 1a	15	Aanpassing invallersregeling vast opgestelde spelers
Juni 2024	Art. 306 lid 3a	15 en 16	Aanpassing invallersregeling vast opgestelde spelers
Juni 2024	Bijlage A	4	Overgangstabellen libre naar kader
Aug. 2025	Art. 202A	6	Nieuw; gebruik maken van “stromannen”
Aug. 2025	Art. 203 lid 7	8	Minimumaantal caramboles
Aug. 2025	Art. 301 lid 3	13	Aanpassing partijlengten hoofdklasse libre
Aug. 2025	Art. 306 lid 3a	16	Invallersregeling libre
Aug. 2025	Art. 308	18	Uitslagenverwerking/-formulier
Aug. 2025	Bijlage A		Libre-tabel Hoofdklasse vervallen; nieuwe tabel alle klassen.
Juni 2026	Art. 201 lid 6	5	Aanvulling voorwaarden opstelling van spelers
Juni 2026	Art. 203 lid 4a	8	Aanpassing opgavetabel nieuwe, onbekende spelers
Juni 2026	Art. 203 lid 7	8	Aanpassing minimum caramboles kader + hoofdklasse libre
Juni 2026	Art. 204 lid 2	11	Geen correctiemaatregelen bij maximaal te maken caramboles
Juni 2026	Art. 301 lid 5	13	Stilliggende weken maken onderdeel uit van de competitie
Juni 2026	Art. 308	18	Wedstrijdformulieren mogen digitaal worden gearchiveerd
Juni 2026	Art. 403 lid 2	19	Wijziging mogelijk tot aanpassing reglementen
Juni 2026			

Opmerking:

De laatste wijziging is in **rood** aangegeven.

Inhoudsopgave**Artikel****HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN**

101	Leiding competitie	pag. 2
102	Reglementen van toepassing	pag. 2
103	Spelsoorten, klassen	pag. 2
104	Speeldagen	pag. 2

HOOFDSTUK 2 INSCHRIJVEN BONDSCOMPETITIE

201	Inschrijving teams	pag. 3
202	Opstelling, indeling teams	pag. 6
203	Speelsterkte, onbekend moyenne	pag. 6
204	Herberekening moyenne, correctiemaatregelen	pag. 10
205	Competitieboekje, wijzigingsbladen	pag. 11

HOOFDSTUK 3 COMPETITIE- EN WEDSTRIJDWEZEN

301	Wedstrijdprogramma, speelschema, partijlengte	pag. 13
302	Uitstel wedstrijden	pag. 13
303	Niet opkomen team, -spelers	pag. 14
304	Annuleren partijen	pag. 15
305	Arbitrage	pag. 15
306	Invallen	pag. 15
307	Matchpunten, kampioenschap	pag. 17
308	Uitslagformulieren	pag. 18

HOOFDSTUK 4 SLOTBEPALINGEN

401	Boetes, administratieve heffingen	pag. 19
402	Onvoorziene gevallen	pag. 19
403	Inwerkingtreding reglement	pag. 19

HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN**Artikel 101 Leiding competitie**

De algemene leiding van de competitie berust bij de competitieleider.

Indien over de toepassing van bepalingen van dit reglement verschil van mening bestaat, beslist het Bondsbestuur.

Artikel 102 Reglementen van toepassing

Bij de competitiewedstrijden zijn de bepalingen opgenomen in de Statuten en het Huishoudelijk Reglement van toepassing.

Verder dienen bij competitiewedstrijden de bepalingen van dit reglement en van het Spel- en Arbitragereglement worden toegepast.

Artikel 103 Spelsoorten/klassen

In alle klassen zal gespeeld worden met 4 spelers, uitgezonderd de spelsoort Kader en Driebanden en de hoofdklasse en de 1^e klassen Libre, waar gespeeld wordt met 3 spelers.

Artikel 104 Speeldagen

Kader	→	woensdag
Driebanden	→	vrijdag
Libre	→	maandag, dinsdag, donderdag
Senioren	→	maandag t/m vrijdag (in de middaguren)

Met onderling goedvinden mag ook op een andere dag worden gespeeld, mits de wedstrijd in dezelfde week zal plaatsvinden.

Bij eventueel uitstellen, zie ook artikel 302 (uitstel wedstrijden).

HOOFDSTUK 2 INSCHRIJVEN BONDSCOMPETITIE

Artikel 201 Inschrijving teams

1. Inschrijvingen algemeen

Ieder jaar worden vóór of op de Zomervergadering aan de verenigingen de inschrijvingsformulieren voor de Bondscompetitie toegestuurd resp. uitgereikt, te weten:

- opgavenlijst van de Hoofd- en 1^e Klassen voor de spelsoorten Kader en Libre, alsmede voor alle Driebandenklassen (drietallen) en Seniorenklassen;
- de ledenlijst waarbij tevens een lijst waarmede ook de overige teams (viertallen), alle reserves en niet-actieve spelers kunnen worden opgeven;
- na afloop van de reguliere competitie ontvangen de verenigingen een lijst met de door haar spelers behaalde moyennes in het afgelopen seizoen.

Indien de spelers geen 6 thuis- en 6 uitwedstrijden hebben gespeeld, wordt achter het moyenne van elke speler de aantallen wel gespeelde wedstrijden vermeld.

(* (ster) thuis (-) - uit (-))

Heeft een klasse 10 of 9 teams dan worden dit 5 thuis- en 5 uitwedstrijden.

Mochten verenigingen niet akkoord gaan met deze moyennes, dan dienen zij vóór de inzending van de ledenlijst dit door middel van een specificatie van de huns inziens juiste berekening bij de competitieleider kenbaar te maken.

Na deze datum worden geen correcties van het moyenne meer geaccepteerd.

De opgave van de "onbekende" moyennes, aangegeven met een * (ster), betekent niet dat deze moyennes automatisch gelden voor het nieuwe seizoen. De vereniging is en blijft verantwoordelijk voor de opgave van de juiste sterkte van hun speler (zie artikel 203).

2. Inschrijving Hoofd- en 1^e Klassen

Alle verenigingen ontvangen hiervoor het inschrijvingsformulier, waarvan retournering alleen noodzakelijk is, als het jaarlijks opgegeven minimale teammoyenne voor drietallen wordt overschreden. Het formulier dient binnen de aangegeven inschrijvingstermijn te worden ingezonden.

Bij het niet of niet tijdig indienen van de opgave loopt de vereniging het risico dat bij de algemene opgave voor de Bondscompetitie via de ledenlijst, het dan als viertal opgegeven team, dat op grond van de moyennes van de eerste drie spelers in feite in een van de Hoofd- of 1^e Klassen thuishoorde, van verdere deelname aan de Bondscompetitie wordt uitgesloten.

De indeling van de teams in de Hoofd- en 1^e Klassen geschiedt op basis van afdalend teammoyenne en, voor zover mogelijk, aan hand van eventueel opgegeven voorkeursdag.

De Hoofdklassen bestaan **altijd** uit de teams met de hoogste teammoyennes, ongeacht voorkeursdagen of sluitingsdag van het clublokaal.

Mocht een in de hoofdklasse ingedeeld team niet kunnen of willen voldoen aan de indeling, bestaat de mogelijkheid tot een gewijzigde opgave van het team of wordt het team in zijn geheel niet ingedeeld.

Na het definitief bekend zijn van de samenstelling van de Hoofd- en 1^e Klassen voor het nieuwe seizoen zullen de verenigingen hiervan zo spoedig mogelijk in kennis worden gesteld, opdat zij bij het samenstellen van de overige teams (viertallen) hiermede rekening kunnen houden.

De samenstelling van de opgegeven drietallen kan uitsluitend gewijzigd worden met toestemming van de competitieleiding. De teams dienen indien nodig met reservespelers de competitie verder uit te spelen.

3. Inschrijving Driebanden- en Seniorenteams

Alle vereniging ontvangen een inschrijvingsformulier, dat binnen de aangegeven inschrijvingstermijn, tegelijkertijd met de inschrijvingen voor de Hoofd- en 1e-klassen moet worden ingezonden.

Als **vaste** speeldag voor Driebanden wordt de **vrijdag** aangehouden, waardoor het voor de spelers mogelijk is aan meerdere spelsoorten deel te nemen.

Bij de Senioren kan worden gespeeld op maandag t/m vrijdag in de middaguren.

Het aantal deelnemende teams is afhankelijk van het **vaste** rooster, dat voor **alle** klassen moet worden toegepast.

Verenigingen kunnen maximaal 2 Driebandenteams per beschikbaar biljart inschrijven. Bij meerdere Driebandenteams is het mogelijk om uit te wijken naar een vast gastlokaal.

Het maximaal aantal deelnemende teams kan slechts bestaan uit een veelvoud van het aantal teams behorende bij het toe te passen rooster. Bij overschrijding van het maximale aantal deelnemende teams, zal het team met het laagste teammoyenne moeten afvallen. Het eerst valt af het team met het laagste teammoyenne, dat tevens buiten mededinging deelneemt. Zijn er meerdere Driebandenteams buiten mededingen met hetzelfde laagste onbekend teammoyenne, dan zal (zullen) dat (die) team(s) moeten afvallen met het laagste Kader- of Libre-moyenne.

TOELICHTING!

Het aantal teams is afhankelijk van het vaste rooster, dat voor alle klassen moet worden toegepast; immers verschillende verenigingen kunnen meerdere Driebandenteams inschrijven, die in verschillende klassen kunnen worden ingedeeld.

Toepassing van verschillende roosters zou betekenen dat dan de speelvolgorde van de roosternummers zou afwijken en het niet mogelijk is om bijvoorbeeld van een vereniging team A en B beurtelings uit- of thuis te laten spelen.

De competitieleider heeft de keuze uit rooster A (7-8 teams), rooster B (9-10 teams) en rooster C (11-12 teams).

Op grond van het bovenstaande zal duidelijk zijn dat het maximale aantal teams slechts kan bestaan uit een veelvoud van één van de in bovenvermelde roosters aangegeven aantal teams. Het is dan ook niet denkbeeldig dat **één** of meerdere teams op grond van deze roostertechnische noodzakelijkheid niet aan de Driebandencompetitie kunnen deelnemen.

De competitieleider zal de definitieve indeling van de Driebandenklassen zo spoedig mogelijk aan de verenigingen mededelen, waardoor het voor de spelers, die niet aan de Driebandencompetitie kunnen deelnemen, eventueel nog mogelijk is om voor een andere spelsoort in te schrijven.

4. Ledenlijst, opgave overige teams

Het inschrijven van de leden en de teams dient te geschieden op de door de MLBB voorgeschreven wijze. De volgende rubrieken dienen te worden ingevuld:

- bestuurssamenstelling; de door de lidvereniging opgegeven bestuursleden zijn lid van de MLBB en dienen in de ledenlijst te worden vermeld als speler, reserve of als niet-actief lid;
- er dienen tenminste twee e-mailadressen te worden opgegeven van personen die voor het MLBB-bestuur als contactpersonen fungeren;
- verenigingslokaal;
- opgave data waarop in verband met bijv. kermis persé niet gespeeld kan worden;
- bijzonderheden;
- complete ledenlijst; opgave van alle spelers, incl. niet-actieve leden (deze genieten een gereduceerd contributiebedrag, nemen niet actief deel aan de competitie, maar behouden wel alle rechten zoals b.v. jubilea etc.);

- teams en reserves;
- de teams die definitief in de Hoofd- of 1e Klassen en Driebandenklassen werden ingedeeld (zie lid 2) dienen wederom op deze lijst te worden ingevuld;
- niet-actieve leden.

Speciaal de bijzondere wensen ten aanzien van de gewenste speeldag zullen mede gezien het grote aantal teams, om indelingstechnische redenen niet altijd gehonoreerd kunnen worden.

Problemen ten gevolge van de vaste sluitingsdag(en) van het lokaal dienen door de vereniging in overleg met de kastelein opgelost te worden.

Mocht de sluitingsperiode van het lokaal in verband met vakantie van dusdanige lange aard zijn en deze periode samenvalt met het competitie seizoen, waardoor het speelschema in gevaar komt, dan kan uitsluiting van de competitie voor deze vereniging overwogen worden;

De ledenlijst dient volledig, duidelijk leesbaar en naar waarheid te worden ingevuld en binnen de daarvoor gestelde termijn bij de competitieleider te worden ingediend.

Bij niet tijdige inlevering van de ledenlijst kan de betreffende vereniging het recht tot deelname aan de competitie worden ontzegd.

Bovendien kan een boete worden opgelegd.

5. Reservespelers

Buiten de opgegeven teams moeten voor elke spelsoort tenminste twee reservespelers in de ledenlijst worden vermeld, die volgens het bepaalde in artikel 306 van dit reglement gerechtigd zijn in te vallen voor alle spelers vast opgesteld in de opgegeven teams.

6. Opstelling spelers

- a. De spelers welke in een team worden opgesteld blijven de gehele competitie voor dit team gehandhaafd, met dien verstande dat indien een team één of meer speler(s) met een reglementair onbekend moyenne (gemarkt met een *) heeft (hebben) en na de herberekening(en) volgens artikel 204.1 en 204.3 a en c de volgorde van de sterkte van de teamspelers hierdoor wijzigt, het team in de dan ontstane nieuwe volgorde de competitie moet vervolgen.
- b. Bij inschrijving van de teams voor alle disciplines (kader, libre, senioren en driebanden) door de verenigingen en alle klassen van de MLBB, mogen spelers die door disciplinaire maatregelen niet speelgerechtigd zijn bij aanvang van de competitie, **NIET** vast opgesteld worden in een of meerdere teams.
Betreffende speler(s) mogen wel als reservespeler worden aangemeld, maar mogen pas spelen nadat hun schorsing/straf volledig is uitgevoerd.

7. Aansprakelijkheid opgegeven teams

De vereniging is aansprakelijk voor handhaving van de door haar opgegeven en door de competitieleider ingedeelde teams. Deze aansprakelijkheid geldt vanaf de sluitingsdatum voor de jaarlijkse aanmelding tot het einde van de competitie.

Indien een team tijdens deze periode wordt teruggetrokken, zal aan de betreffende vereniging een boete worden opgelegd.

Blijkt dat terugtrekking te wijten is aan onwil van de spelers, dan zal bovendien aan deze spelers een speelverbod c.q. schorsing worden opgelegd.

De duur van een speelverbod c.q. schorsing wordt door het Bondsbestuur bepaald.

8. Mutaties ledenlijst

Na de in de ledenlijst genoemde sluitingsdatum kunnen geen veranderingen in de opgegeven teams worden doorgevoerd, met uitzondering van het bepaalde in lid 9 van dit artikel.

9. Mutaties van opgegeven teams

Indien gedurende het speelseizoen, door vertrek van spelers of anderszins, een vereniging in moeilijkheden geraakt, kan van lid 8 van dit artikel worden afgeweken. Een verzoek daartoe dient aan de Competitie leider te worden gericht.

10. Onjuiste opgave speelsterkte

Bij onjuiste opgave van de sterkte van de in lid 9 van dit artikel bedoelde spelers, worden de reeds door betreffende spelers gespeelde wedstrijden geacht door hen te zijn verloren.

Het Bondsbestuur kan de betreffende spelers een speelverbod opleggen voor de nog te spelen wedstrijden, terwijl aan de betreffende vereniging een boete kan worden opgelegd.

11. Overschrijving tijdens de competitie

Zodra de competitie- en teamindeling definitief zijn, is het overschrijven van een in een team opgestelde speler naar een andere vereniging niet meer mogelijk. Gedurende de competitie worden géén in een team opgestelde spelers overgeschreven, tenzij er zwaarwegende argumenten zijn. Dit laatste is ter beoordeling aan de competitie leider.

Artikel 202 Opstelling en indeling teams

1. De verenigingen komen in de competitie uit met drie- en/of viertallen. Hierna te noemen: teams.
2. Iedere vereniging heeft het recht meerdere teams in te schrijven. Het Bondsbestuur kan het aantal deelnemende teams per vereniging beperken, indien het competitieschema in gevaar zou komen.
3. De opstelling van een team moet geschieden in volgorde van de sterkte van de spelers.
4. De opstelling resp. opgave van de teams dient te geschieden in volgorde van de spelsoorten Kader, Libre, Driebanden en Senioren en vervolgens in volgorde van sterkte van de teammoyennes.
5. De indeling van de teams geschiedt door de competitie leider, zulks in overleg met het Bondsbestuur.
6. Alvorens de indeling bindend verklaard kan worden voor alle aangesloten verenigingen dient deze door het Bondsbestuur te zijn goedgekeurd.

Artikel 202A Gebruik maken van “stromannen”

1. Als een speler, vast opgesteld in de hoofdklasse libre of driebanden en over de gehele competitie minder dan 10 wedstrijden speelt in het team waarin hij is opgesteld, mag betreffende speler het volgend seizoen in deze discipline niet meer vast worden opgesteld. Hij mag wel als algemeen reserve worden opgevoerd. Onder voorbehoud als er sprake is van overmacht; dit ter beoordeling aan de competitie leiding.
2. Het betreffende team waar een of meer spelers zijn opgesteld en lid 1 op van toepassing is, zal een boete worden opgelegd en eventueel kampioenschap worden ontnomen.
3. De overige spelers van het team waarop lid 1 en lid 2 van toepassing is, mogen eveneens het volgend seizoen niet uitkomen als vast opgestelde speler in de betreffende discipline. Wel mogen ze als algemeen reserve worden opgevoerd.

Artikel 203 Speelsterkte, onbekend moyenne

- 1a. Na afloop van de competitie wordt de sterkte van een speler in een bepaalde spelsoort vastgesteld aan de hand van het moyenne behaald over 6 thuis- en 6 uitwedstrijden van de vorige competitie. Heeft een klasse 10 of 9 teams, dan wordt de sterkte van een speler in een bepaalde spelsoort vastgesteld aan de hand van het moyenne behaald over 5 thuis- en 5 uitwedstrijden van de vorige competitie.

Deze wedstrijden zullen na afloop van de competitie door een neutrale derde (reserve kascontroleur) worden uitgeloot. Tevens wordt uit de resterende uit- en thuiswedstrijden een volgorde geloot als reservenummers ter bepaling van het moyenne voor het geval een speler één of meer uit de eerste reeks gelote thuis- en/of uitwedstrijden niet heeft gespeeld.

Mocht blijken dat het algemene moyenne over de gehele competitie hoger is dan het uitgelote moyenne, dan geldt het algemene moyenne.

Blijkt het uitgelote moyenne hoger te zijn dan het algemene moyenne over de gehele competitie, en moet de speler hierdoor meer caramboles maken, dan blijft het aantal nieuw te maken caramboles beperkt tot één trap hoger van de betreffende tabel.

Als nieuw moyenne wordt het hoogste moyenne van de trap erboven aangehouden.

Voorbeeld:

Algemeen moyenne	2,47	70 caramboles
Loting moyenne	2,77	80 caramboles
Moyenne nieuwe competitie	2,74	75 caramboles

Een speler heeft een "reglementair bekend moyenne" indien tenminste 6 thuis- en 6 uitwedstrijden, in de betreffende spelsoort, in de afgelopen competitie zijn gespeeld. Heeft een klasse 10 of 9 teams dan worden dit 5 thuis- en 5 uitwedstrijden.

- 1b. Indien een speler in de afgelopen **twee** competitie niet heeft deelgenomen, doch wel in het direct hieraan voorafgaande seizoen en in dat seizoen een "reglementair bekend moyenne" haalde, dan wordt deze speler tevens beschouwd als een speler met een "reglementair bekend moyenne".
- 1c. In het geval dat een speler niet voldoet aan het gestelde in lid 1a., en in het afgelopen seizoen tenminste zes wedstrijden heeft gespeeld, en hij tevens in het hieraan voorafgaande seizoen een "reglementair bekend moyenne" had, wordt deze speler tevens aangemerkt als een speler met een "reglementair bekend moyenne", waarbij het dan hoogste behaalde moyenne zal worden aangehouden.
- 1d. Een speler heeft het recht de competitieleider te verzoeken het moyenne te verhogen, mits dit geen consequenties heeft voor de indeling - in de hogere klassen - hetgeen het geval kan zijn als het teammoyenne van het team waarin deze speler is opgesteld zodanig omhooggaat dat een ander team met de correcte moyennes hiervoor moet plaatsmaken.
2. Indien een speler niet voldoet aan het bepaalde in lid 1 van dit artikel wordt deze speler voor de bepaalde spelsoort aangemerkt als, speler met een "reglementair onbekend moyenne".
- 3a. Van een speler met een "reglementair onbekend moyenne" in een bepaalde spelsoort dient het laatst "reglementair bekende moyenne" in die spelsoort - mits niet ouder dan drie jaar - te worden aangegeven. Het op te geven moyenne mag wel hoger, doch beslist niet lager zijn dan dit laatst bekende moyenne.
- 3b. Een speler, welke drie jaar aaneengesloten met een reglementair onbekend moyenne (*) te boek heeft gestaan, mag zich de hierop volgende competitie opgeven als bedoeld in artikel 203 lid 4.
- 3c. Een Kader-speler, die wordt opgegeven voor de spelsoort 38/2, hoger dan 18,00 dient 57/2 te spelen met een minimum van 11,00 conform artikel 203 lid 8.
- 3d. Een Libre-speler die moet worden opgegeven met een moyenne van 16,00 of meer is verplicht te spelen volgens Libre Grote Hoek (LGH 1 of LGH 2) conform artikel 203 lid 9.
- 4a. Indien van een speler geen reglementair moyenne in een bepaalde spelsoort bij de Bond bekend is, (het betreft hier dus een qua moyenne volledig onbekende speler) en artikel 203 lid 3 en 307 lid 9

voor deze speler niet van toepassing zijn, dan dient de betreffende vereniging voor deze speler naar beste weten en kunnen een moyenne volgens onderstaande tabel op te geven.

	Libre	Kader 38/2	Kader 57/2	Driebanden
0,40	6,00	2,49	12,00	0,225
0,50	7,00	3,49	14,00	0,275
0,60	8,00	4,49	16,00	0,325
0,70	9,00	5,00	18,00	0,375
0,80	10,00	6,00	21,00	0,425
0,90	12,00	7,00	24,00	0,475
1,00	14,00	8,00		0,525
1,20	16,00	9,00		0,575
1,40	18,00	10,00		0,650
1,60	20,00	12,00		0,725
1,80	22,00	14,00		0,825
2,00	24,00	16,00		0,925
2,25	26,00			1,000
2,75	28,00			
3,25	30,00			
4,00	33,00			
5,00	36,00 en hoger			

Voor de spelsoort driebanden geldt bovendien dat spelers met een libre- of kadermoyenne:

- tussen de 3,50 en 5,00 zich minimaal dienen op te geven aan 0,325;
- tussen de 5,00 en de 8,00 zich minimaal dienen op te geven aan 0,425;
- hoger dan 8,00 zich minimaal dienen op te geven aan 0,525.

De vereniging is en blijft verantwoordelijk voor de opgave van de juiste sterkte van hun spelers.

- Indien een reglementair onbekende speler in een bepaalde spelsoort wordt opgegeven aan het maximum moyenne zoals vermeld in tabel van art. 203 lid 4a, mag deze speler ervoor kiezen om de competitie als reglementair bekend dan wel reglementair onbekend ingeschreven te worden.
- Indien een opgave van moyenne naar het oordeel van de competitieleider te hoog of te laag is, is deze bevoegd dat moyenne naar beste weten en kunnen eigenhandig te verlagen c.q. te verhogen. De bepalingen genoemd in artikel 204 van dit reglement zijn eveneens van toepassing op de spelers waarvan de competitieleider het moyenne heeft verlaagd c.q. verhoogd, als bedoeld in dit lid.
- Een lid van de MLBB mag als gastspeler uitkomen voor een andere vereniging, mits niet in dezelfde spelsoort, waarbij Libre en Senioren als apart spelsoort wordt beschouwd. Deze speler valt dan voor wat betreft het gastspel onder het gezag van de gastvereniging.

Tevens is het mogelijk om binnen dezelfde vereniging zowel in een kader- als in een libre- en/of een driebandenteam als speler opgesteld te worden.

- Minimumaantal caramboles
 - Voor een speler uitkomende in een kaderklasse is het minimum aantal te maken caramboles vastgesteld op **70**. **In de hoofdklasse libre is het minimum aantal te maken caramboles voor alle posities vervallen.** Voor de samenstelling van het kaderteam of het spelen met invallers, zal speler nummer 2 minimaal aan 100 en de kopspeler aan minimaal 120 caramboles moeten worden opgegeven. Bij de samenstelling van een hoofdklasse libre-team zijn geen minimum caramboles meer van toepassing.
Indien er gebruik wordt gemaakt van invallers zijn de minimum aantal caramboles van **70**, 100 resp. 120 voor kader eveneens van kracht, afhankelijk van de positie van de invallers.
 - Een speler opgesteld in een team, uitkomende in de Hoofdklasse DB, zal worden ingedeeld met tenminste het aantal caramboles behorende bij een moyenne van 0,325.

- c. Een speler opgesteld in een team, uitkomende in de Eerste klasse DB, zal worden ingedeeld met tenminste het aantal caramboles behorende bij een moyenne van 0,225
 - d. Het minimumaantal caramboles hiervoor benoemd onder a, b, c en d gelden óók voor invallers (zie artikel 306 lid 3)
8. Promotie- en degradatieregeling Kader
- Een Kader-speler die in enig seizoen een reglementair moyenne van 18,00 of hoger behaalt in de spelsoort 38/2, promoveert naar de spelsoort 57/2. Zijn nieuwe moyenne in de spelsoort 57/2 bedraagt 60% van zijn promotiemoyenne met een minimum van 11,00 (* ster) kader 57/2. Bij de eerste herberekening zal deze speler niet lager ingedeeld worden. Behaalt de speler bij de tweede herberekening een moyenne lager dan 7,00, dan blijft het moyenne van 7,00 gehandhaafd.

Behaalt een Kader-speler in enig seizoen een reglementair bekend moyenne lager dan 7,00 in de spelsoort Kader 57/2 betekent dit **halve degradatie**. Voor hem wordt bepaald dat hij blijft spelen in de spelsoort 57/2 met een reglementair bekend moyenne van 7,00.

Behaalt een half gedegradeerde Kader-speler een reglementair bekend moyenne lager dan 7,00 in de spelsoort 57/2 dan betekent dit voor hem **degradatie** naar de spelsoort Kader 38/2, waarbij zijn nieuw reglementair onbekend moyenne wordt vastgesteld op 165% van zijn degradatiemoyenne met een minimum van 11,00 (* ster).

Vrijwillige promotie van kader 38/2 naar kader 57/2 is mogelijk indien de speler een bekend moyenne heeft tussen de 12,00 en 17,99. Zijn nieuw kader 57/2 moyenne bedraagt 60% van zijn bekend moyenne kader 38/2. Indien bij een vrijwillige promotie een moyenne lager dan 6,00 (kader 57/2) wordt behaald, vindt er altijd degradatie plaats naar het kader 38/2, waarbij het nieuwe moyenne kader 38/2 op 165% van het degradatiemoyenne wordt vastgesteld.

9. Promotie- en degradatieregeling Libre

Promotie

Een Libre-speler die in enig seizoen een reglementair moyenne van 16,00 of meer behaalt, promoveert naar de spelsoort libre grote hoek (LGH1) of naar de spelsoort libre grote hoek (LGH2). Afhankelijk van het promotiemoyenne betekent dit:

1. behaalt een speler in de spelsoort libre kleine hoek een reglementair bekend moyenne van 16,00 tot en met 19,99, dan promoveert deze naar LGH1 en moet hij spelen met grote hoek (57,5 x 28,75 cm). De speler wordt met een reglementair onbekend moyenne (* ster) ingedeeld dat **80 %** (procent) bedraagt van het promotiemoyenne met dien verstande dat het op te geven moyenne niet lager mag zijn dan 13,00 (* ster);
2. behaalt een speler in de spelsoort libre kleine hoek een reglementair bekend moyenne van 20,00 of meer, dan promoveert deze direct naar LGH2 hetgeen inhoudt dat hij moet spelen met grote hoek (57,5 x 28,75 cm) en tevens wordt verplicht bij vastliggende ballen de partij met de aanvangstoot te vervolgen. Stoten via een losseband of kopstoot is derhalve verboden. De speler wordt met een reglementair onbekend moyenne ingedeeld dat **80 %** (procent) bedraagt van het moyenne waarmee hij is gepromoveerd, met dien verstande dat het op te geven moyenne niet lager mag zijn dan 16,00 (* ster)
3. behaalt een speler in de spelsoort LGH1 een reglementair bekend moyenne van 16,00 of meer, dan promoveert deze naar LGH2 en moet hij gaan spelen met grote hoek (57,5 x 28,75 cm) en moet hij bij vastliggende ballen de partij met de aanvangstoot vervolgen. Stoten via een los band of kopstoot is derhalve verboden. Het te maken moyenne bedraagt tenminste **80 %** (procent) van het moyenne waarmee hij is gepromoveerd, met dien verstande dat het op te geven moyenne niet lager mag zijn dan 16,00. (* ster).

Degradatie

Behaalt een Libre-speler in enig seizoen in de spelsoort LGH2 een reglementair bekend moyenne lager dan **16,00**, dan degradeert deze naar LGH1 met een moyenne van **16,00** (* ster).

Behaalt een Libre-speler in enig seizoen in de spelsoort LGH1 een reglementair bekend moyenne lager dan **13,00**, dan degradeert deze naar libre kleine hoek. Het te maken moyenne bedraagt 125 % van het degradatiemoyenne, doch tenminste **16,00**. (* ster).

Eerste herberekening

Bij de eerste herberekening worden gepromoveerde spelers naar LGH1 of LGH2 met een reglementair onbekend moyenne (* ster) conform art. 204 van het Competitie- en Wedstrijdreglement niet lager ingedeeld.

Tweede herberekening

Behaalt een gepromoveerde speler in de spelsoort LGH1 een moyenne lager dan 13,00, dan blijft het moyenne van **13,00** gehandhaafd.

Behaalt een gepromoveerde speler in de spelsoort LGH2 een moyenne lager dan 16,00, dan blijft het moyenne van **16,00** gehandhaafd.

Zowel bij de eerste als ook bij de tweede herberekening wordt een gepromoveerde speler die een moyenne van 20 % of meer behaald dan zijn opgegeven moyenne, naar boven bijgesteld. De spelsoort (LGH1 of LGH2) blijft gehandhaafd.

Correctiemaatregelen

Bij een gedwongen wijziging van spelsoort wordt een speler als reglementair onbekend aangemerkt en kan het moyenne zowel bij de eerste als ook bij de tweede herberekening worden aangepast, echter zullen **géén** correctiemaatregelen van toepassing zijn. Dit geldt zowel bij promotie als ook bij degradatie.

Verder is en blijft de vereniging verantwoordelijk voor de juiste opgave van het moyenne van een gepromoveerde dan wel gedegradeerde speler.

Artikel 204 Herberekening moyennes en correctiemaatregelen

1. Eerste herberekening

Voor de spelers met een reglementair onbekend moyenne geldt het volgende:

In de zesde week na de officiële aanvang van de competitie worden de moyennes van deze spelers herberekend en bij toepassing van het voorgiftsysteem het aantal te maken caramboles verhoogd, overeenkomstig de partijlengtelijsten. Herberekende lagere moyennes worden niet herzien.

De moyennes van de spelers met een reglementair onbekend moyenne, die tot op dat tijdstip slechts twee wedstrijden hebben gespeeld worden niet herberekend. Zij die drie of meer wedstrijden hebben gespeeld worden wel herberekend. Bij deze herberekening wordt een marge aangehouden van 20 % naar boven, hetgeen inhoudt dat een moyenne dat binnen deze marge blijft niet wordt herzien.

2. Correctiemaatregelen

- a. Indien de marge van 20% naar boven in ruime mate wordt overschreden, worden, naast de verhoging van het aantal te maken caramboles, correctiemaatregelen toegepast. Onder "in ruime mate" wordt verstaan: een hoger procentueel verschil tussen het opgegeven moyenne en het herberekende moyenne volgens onderstaand overzicht:

	<i>Opgegeven moyenne</i>	<i>Herberekend moyenne van:</i>
<u>Libre:</u>	0,00 – 0,99	50% boven het opgegeven moyenne
	1,00 – 1,99	40% boven het opgegeven moyenne

	2,00 en hoger	30% boven het opgegeven moyenne
<u>Kader:</u>	0,00 – 3,99	30% boven de 3,99 (= 5,19)
	4,00 en hoger	30% boven het opgegeven moyenne
<u>Driebanden:</u>	0,000 en hoger	30% boven het opgegeven moyenne

De toe te passen correctiemaatregelen zijn de volgende:

Van spelers, van wie het moyenne in ruime mate werd overschreden overeenkomstig het hierboven vermelde overzicht, worden de gewonnen of gelijk geëindigde partijen als verloren beschouwd, waarbij de matchpunten aan de tegenstander worden toegekend, behalve indien twee spelers met beiden een reglementair onbekend moyenne tegen elkaar spelen en beide hun moyenne in ruime mate overschrijden overeenkomstig het hierboven vermelde overzicht.

- b. Een speler is onmiddellijk gebonden aan een herberekend aantal caramboles zodra de competitieleider de vereniging c.q. de betrokkene hiervan in kennis heeft gesteld. Dit kan zowel telefonisch als schriftelijk worden medegedeeld. Alleen de spelers waarop correctiemaatregelen van toepassing zijn, worden zo spoedig mogelijk via de secretaris van zijn/haar vereniging door de competitieleider telefonisch op de hoogte gebracht.
- c. Een speler, opgegeven met een moyenne gelijk aan het maximaal aantal te maken caramboles in betreffende discipline, zijn correctiemaatregelen niet van toepassing.

3. Tweede herberekening

- a. In de stilliggende periode vrijwel halverwege de competitie (Kerst- en Nieuwjaarsweken) zal het hiervoor onder lid 1 en lid 2 van dit artikel bepaalde worden herhaald, waarna de spelers met het dan vastgestelde aantal caramboles de competitie dienen uit te spelen, met uitzondering van het bepaalde onder c. van dit lid.
- b. Afgezien van het bepaalde in lid 1 van dit artikel zullen bij de tweede herberekening voor alle spelers met een reglementair onbekend moyenne, die tenminste drie wedstrijden hebben gespeeld, de moyennes opnieuw worden vastgesteld. Bij deze herberekening wordt een marge aangehouden van **20 %** zowel naar boven als naar beneden, hetgeen inhoudt dat een moyenne dat binnen deze marge blijft niet wordt herzien.
- c. De moyennes van spelers met een reglementair onbekend moyenne, die bij de tweede herberekening minder dan drie wedstrijden hebben gespeeld, kunnen na de 2^e herberekening alsnog worden herberekend conform artikel 204 lid 3 onder b herberekend zodra ze 3 of meer wedstrijden hebben gespeeld.

4. Algemeen

- a. Om de competitieleider de gelegenheid te geven de herberekeningen uit te voeren en alle verenigingen in kennis te stellen van de wijzigingen, zal voor de eerste herberekeningen de competitie voor een week worden onderbroken, terwijl de tweede herberekening zoveel mogelijk zal worden uitgevoerd rond Kerstmis en Nieuwjaar.
- b. Voor aanvang van de partijen dienen spelers en teamleider, bij het invullen van het wedstrijdformulier, zich te vergewissen van het juiste aantal te maken caramboles en deze correct in te vullen. Dit geldt speciaal voor die spelers die op wijzigingsblad I of II zijn opgenomen en/of voor de spelers die een nieuw aantal te maken caramboles hebben doorgekregen.
- c. In gevallen van opzettelijke foutieve opgave(n) van moyenne(n) beslist het Bondsbestuur inzake te nemen (straf)maatregelen.

Artikel 205 Competitieboekje en wijzigingsbladen

Competitieboekje

1. Ieder jaar wordt door de competitieleider het competitieboekje samengesteld, dat op de Jaarvergadering voor de aanvang van de competitie aan de verenigingen van de MLBB wordt uitgereikt.
2. In het competitieboekje staan tenminste vermeld:
 - a. de adressenlijst van de Bondsbestuursleden, de Bondsriders, de Ereleden, de Leden van de Adviesraad, de aangesloten verenigingssecretariaten en verenigingslokalen;
 - b. de MLBB-activiteitenkalender van het betreffende competitiejaar;
 - c. de partijlengtelijsten van de verschillende spelsoorten met eventuele toelichtingen;
 - d. de invallersregeling;
 - e. de indeling van de teams in klassen;
 - f. de regelingen betreffende het uitstellen van wedstrijden;
 - g. de deelnemerslijst, waarin alle aangesloten verenigingen in alfabetische volgorde vermeld worden met inbegrip van de namen (inclusief roepnaam) van alle teamleden en alle reserves die voor deze vereniging uitkomen. Achter de namen van deze spelers staan hun moyenne en hun aantal te maken caramboles vermeld. Indien een vereniging niet-actieve leden heeft, staan ook deze in de deelnemerslijst bij de vereniging vermeld;
 - h. een standenlijst ter invulling door de speler zelf;
 - i. diverse waardevolle tips voor allen die aan de competities deelnemen.
3. In het competitieboekje kunnen ook advertenties opgenomen worden, om de kostprijs van het boekje zo laag mogelijk te houden. De tarieven voor deze advertenties worden jaarlijks door het bondsbestuur vastgesteld.
4. Om alle spelers te kunnen bereiken is elke vereniging verplicht voor elk lid, aangesloten bij de MLBB één exemplaar af te nemen.

Wijzigingsbladen

5. In de loop van elke competitie worden twee wijzigingsbladen op het competitieboekje uitgegeven, waarin o.a. opgenomen:
adreswijzigingen en wijzigingen betreffende moyennes en het aantal te maken caramboles, correctiemaatregelen en wijzigingen in standenlijsten, alsmede eventuele andere mededelingen. Wijzigingsblad I wordt uitgegeven na de eerste herberekening van de spelers met een reglementair onbekend moyenne in de stilliggende week na de 5e speelweek. Wijzigingsblad II wordt uitgegeven na de tweede herberekening in de stilliggende periode rond Kerstmis en Nieuwjaar.
6. Van de wijzigingsbladen wordt een exemplaar verstuurd aan de verenigingssecretariaten en de lokaalhouders van de verenigingen. Dit laatste exemplaar dient te allen tijde in het lokaal aanwezig te zijn. Dit ter voorkoming van fouten ten aanzien van de aantallen te maken caramboles door spelers met een reglementair onbekend moyenne. Deze aantallen kunnen immers in de loop van de competitie wijzigen.
7. Het verplicht dat het thuis spelend team bij een wedstrijd tenminste één exemplaar van het competitieboekje bij zich heeft.
8. Een reservespeler, die gedurende de lopende competitie wordt opgegeven, dient, zolang zijn naam, moyenne en aantal te maken caramboles nog niet zijn opgenomen in een wijzigingsblad, bij elke wedstrijd de machtigingsbrief bij zich te hebben die hem namens het bondsbestuur is verstrekt. In deze brief staan alle gegevens betrekking hebbende op de competitie voor deze reservespeler vermeld.

HOOFDSTUK 3 COMPETITIE- EN WEDSTRIJDWEZEN

Artikel 301 Competitie

1. Wedstrijdprogramma

De competitieleider stelt het programma vast voor de competitiewedstrijden en doet hiervan mededeling aan de deelnemende verenigingen.

2. Speelschema

Ieder team speelt twee wedstrijden tegen de andere teams in dezelfde klasse: één thuis- en één uitwedstrijd. Mocht hiervan worden afgeweken (b.v. bij een dubbele competitie), wordt er gespeeld volgens een door het bondsbestuur vastgesteld wedstrijdschema.

3. Partijlengte

- a. De partijlengte wordt door de competitieleider vastgesteld in overleg met het Bondsbestuur. De aparte libre-tabel (bijlage A) van de Hoofdklasse Libre komt te vervallen. Het aantal te maken caramboles wordt voor alle klassen in de discipline libre bepaald volgens de nieuwe libre-tabel (bijlage A).

Inkorten partijlengte (20%-regeling)

Voor alle klassen geldt nog het volgende:

De spelers kunnen vóór aanvang van hun partij, in overleg met hun tegenstander, overeenkomen om het aantal te maken caramboles met 20 % in te korten (afronden op hele caramboles). Hiervan dient dan wel een aantekening op het wedstrijdformulier te worden gemaakt.

- b. Voor spelers uitkomende in de kaderklasse is het minimum aantal te maken caramboles per positie (speler 1 – 2 – 3) vastgesteld op 120, 100 en 80.
- c. Voor spelers uitkomende in de hoofdklasse libre is het minimum aantal te maken caramboles per positie (speler 1 – 2 – 3) vastgesteld 150, 125 en 95.
- d. Indien er gebruik wordt gemaakt van invallers zijn deze minimum aantal caramboles eveneens van kracht, afhankelijk van de positie van de invallers.

4. Aanvangsuren

Het aanvangsuur van competitie- en andere wedstrijden wordt vastgesteld door het Bondsbestuur.

5. Speelweken

De zogenaamde “stilliggende weken” waarin o.a. herberekening en inhaalprogramma's worden uitgevoerd en ingepland, maken deel uit van de bondscompetitie. Dit houdt in dat teams en lokaliteiten hiervoor beschikbaar dienen te zijn.

Artikel 302 Uitstel wedstrijden

1. De verenigingen hebben de mogelijkheid om vastgestelde wedstrijden uit te stellen. Hierbij wordt in eerste instantie contact opgenomen met de tegenstander om hen in kennis te stellen van het verzoek tot uitstel en tevens een nieuwe speeldatum vast te stellen. Het verzoek tot uitstel aan de tegenstander dient tenminste één week voor de wedstrijddatum plaats te vinden, uitgezonderd situatie waarbij sprake is van force majeure. Na overleg met de tegenstander wordt nieuwe speeldatum aan de competitieleider ter goedkeuring voorgelegd. De competitieleider behoudt zich te alle tijden het recht voor om niet in te stemmen met het verzoek en zelf een nieuwe speeldatum vast te stellen.
2. Het is mogelijk om na onderling overleg een vastgestelde wedstrijd op een andere dag, doch wel in dezelfde week te doen plaatsvinden. De vereniging die zulks wenst richt hiertoe een verzoek aan de tegenpartij. Kan de tegenpartij zich niet met de gewijzigde speeldag verenigen dan moet de wedstrijd op de vastgestelde datum doorgaan, tenzij de vereniging gebruik maakt van de mogelijkheid om de wedstrijd "officieel" uit te stellen, zoals omschreven in lid 1 van dit artikel.
3. Het uitstellen en/of het vooruit spelen van één of beide wedstrijden van de laatste twee competitiewedstrijden is voor kampioenskandidaten alleen mogelijk met toestemming van de competitieleider.

Alleen bij zeer zwaarwegende argumenten kan één van deze wedstrijden worden uitgesteld of vooruit worden gespeeld, waarbij ten einde competitievervalsing te voorkomen, de competitieleider dan de mogelijkheid heeft om ook de wedstrijden van de mede titelkandidaten eveneens aan te passen.

4. Uitgestelde wedstrijden uit de eerste helft van de competitie moeten vóór aanvang van de 2^e helft van de competitie (na de stop met Kerstmis) zijn ingehaald.

Mocht dit niet mogelijk zijn, heeft de competitieleider de mogelijkheid om, bij wijze van hoge uitzondering, een nieuwe speeldatum in de 2e helft vast te stellen.

Artikel 303 Niet opkomen

1. Het thuisspelende team of het bezoekende team is verplicht één uur na het vastgestelde aanvangsuur aanwezig te blijven; mocht dan nog geen van de spelers van de tegenpartij aanwezig zijn, dan wordt het betreffende team als zijnde niet opgekomen aangemerkt.
2. Als van een drietal slechts één speler opkomt, of van een viertal slechts twee spelers, wordt het betreffende team beschouwd als in zijn geheel niet te zijn opgekomen. Om een wedstrijd tussen twee teams te kunnen aanvangen, moeten tenminste twee spelers van elk team aanwezig zijn. Het niet opgekomen team wordt bestraft met aftrek van de helft van de maximaal te behalen wedstrijdpunten.
3. Komt van een drietal of viertal één speler niet op, dan worden de niet gespeelde partij, indien van belang voor het kampioenschap, alsnog door de competitieleiding opnieuw vastgesteld. Het team van de niet opgekomen speler wordt een boete opgelegd en aftrek van de helft van de maximale wedstrijdpunten die de niet opgekomen speler had kunnen behalen. Indien er sprake is van overmacht, is de vereniging waartoe de niet opgekomen speler behoort, géén boete verschuldigd en vindt er ook géén puntaftrek plaats. Dit ter beoordeling van de competitieleider.
4. Nooit mag een speler twee partijen in een wedstrijd spelen. Dit geldt ook voor invallers. (Zie ook artikel 306 lid 4 van dit reglement.)
5. Als een team op de vastgestelde datum in zijn geheel niet opkomt, wordt de vereniging waartoe dit team behoort een boete opgelegd behoudens het bepaalde in artikel 302 (Uitstellen wedstrijd) en het niet opgekomen team wordt bestraft met aftrek van de helft van het maximaal te behalen aantal wedstrijdpunten, tenzij er sprake is van overmacht. Dit ter beoordeling van de competitieleider.
6. De competitieleider zal de betreffende wedstrijd opnieuw vaststellen; mocht hetzelfde team ook de tweede maal niet opkomen, kan een boete en eventueel schorsing worden opgelegd en worden de reeds gespeelde wedstrijden uit betreffende competitiehelft worden geannuleerd.
7. De partijen worden gespeeld in omgekeerde volgorde van de opstelling van de spelers, derhalve het eerst de nummers 4 en vervolgens de nummers 3, 2 en 1. Bij drietallen beginnen de nummers 3. In onderling overleg mag van deze speelvolgorde worden afgeweken.
- 8.a Indien een speler wegens omstandigheden op de wedstrijdavond (b.v. bij continue dienst) niet in de juiste speelvolgorde kan spelen, dient hij dit tijdig - in verband met bereikbaarheid liefst een week van tevoren - aan zijn tegenstander te laten weten en met hem hierover een duidelijke afspraak te maken.
- 8.b In het geval dat een speler door omstandigheden later nakomt, dient hij dit eveneens aan zijn tegenstander te laten weten en hierover duidelijke afspraken te maken. De betreffende speler dient echter binnen 30 min. na beëindiging van de partij vóór zijn geplande partij aanwezig te zijn. Laat hij dit na, dan zijn alle consequenties voor hem indien zijn tegenstander dan niet tijdig aanwezig is c.q. door eventuele invallers de teamopstelling volgens sterkte van de spelers in gevaar komt. De partij die hierdoor niet gespeeld kan worden, wordt dan voor de speler die in gebreke is gebleven als verloren beschouwd.
9. Indien tijdens de wedstrijd een van de aanwezige spelers door force majeure (b.v. plotseling opkomende ernstige ziekte) zijn partij in zijn geheel of gedeeltelijk niet kan spelen, heeft de competitieleider de mogelijkheid deze partij over te laten spelen, indien de stand in betreffende klasse daartoe aanleiding geeft.

Bij een afgebroken partij dient de betreffende tellijst meegezonden te worden.

Indien bij het afbreken van een partij géén van beide spelers de helft van het te maken aantal caramboles hebben bereikt, wordt de partij in zijn geheel overgespeeld. Mocht één of beide spelers de helft of meer van het van het te maken aantal caramboles hebben bereikt, wordt bij overspelen de partij hervat met de stand op het moment van staken.

Mocht het niet mogelijk zijn een niet gespeelde resp. gestaakte partij over te spelen (b.v. door overlijden), dan bepaalt het Dagelijks Bestuur hoe er gehandeld dient te worden.

Artikel 304 Annuleren partijen

Indien een team van verdere deelname aan de competitie uitgesloten wordt of door andere omstandigheden de competitie niet ten einde kan brengen, worden bij het opmaken van de competitiestand alle door dat team in die competitiehelft gespeelde wedstrijden geannuleerd.

Artikel 305 Arbitrage

1. Een van de spelers van het thuisspelende team wordt benoemd tot arbiter. Tevens benoemen beide teams elk een puntenopnemer. Met goedkeuring van beide spelers is het toegestaan een arbiter te benoemen die géén deel uitmaakt van beide teams.
2. De puntenopnemer van de thuisspelende vereniging, dit mag ook de scheidsrechter zijn, noteert de gemaakte caramboles op het telbord; de puntenopnemer van de bezoekende vereniging (schrijver) doet zulks op de partijlengtelijst. (zie ook artikel 206 van het Spel- en Arbitragereglement)
3. De puntenopnemer (schrijver) van de bezoekende vereniging moet na elke 10 beurten de stand noemen en deze controleren met de stand van de puntenopnemer van de thuisspelende vereniging.

Artikel 306 Invallen

1. a. Als een invaller vast opgesteld speelt in een ander team, waarin dezelfde discipline wordt gespeeld, gelden voor die invaller dezelfde bepalingen zoals die zijn opgenomen voor een invaller die als reservespeler werd opgegeven (zie de leden 3, 4, 5 en 6 van dit artikel), met als uitzondering, dat voor een invaller die vast opgesteld staat in een ander team, waarin dezelfde discipline wordt gespeeld, geldt dat deze invaller maximaal tweemaal per kalendermaand en maximaal 10 keer per seizoen mag invallen.
- b. Het is voor vast opgestelde spelers verboden in een ander team van hun eigen vereniging in te vallen als deze teams in **dezelfde** klasse zijn ingedeeld.
Met dezelfde klasse wordt bedoeld dat **beide teams** b.v. in de **3^e Klasse A** zijn ingedeeld en niet een team in 3^e Klasse A en het ander team in 3^e Klasse C.
2. Indien een invaller werd opgegeven als reservespeler mag hij een onbeperkt aantal keren per week en per seizoen invallen.
3. Een invaller mag slechts dan op de plaats van een uitgevallen speler invallen, indien zijn moyenne niet of nagenoeg niet hoger is dan het moyenne van de speler waarvoor hij invalt. Onder "nagenoeg niet hoger" wordt verstaan:
 - a. voor de spelsoort LIBRE:
een invaller met een moyenne tot en met 0,99 mag nog invallen, indien zijn aantal te maken caramboles ten hoogste 12 meer bedraagt dan het aantal te maken caramboles van de speler waarvoor hij invalt;
 - een invaller met een moyenne van 1,00 tot en met 1,39 mag nog invallen, indien zijn aantal te maken caramboles ten hoogste 14 meer bedraagt dan het aantal te maken caramboles van de speler waarvoor hij invalt;

een invaller met een moyenne van 1,40 tot en met 2,24 mag nog invallen, indien zijn aantal te maken caramboles ten hoogste 16 meer bedraagt dan het aantal te maken caramboles van de speler waarvoor hij invalt;

een invaller met een moyenne van 2,25 tot en met 2,49 mag nog invallen, indien zijn aantal te maken caramboles ten hoogste 18 meer bedraagt dan het aantal te maken caramboles van de speler waarvoor hij invalt;

een invaller met een moyenne van 2,50 tot en met 3,49 mag invallen indien zijn aantal te maken caramboles ten hoogste 20 meer bedraagt dan het aantal te maken caramboles van de speler waarvoor hij invalt;

een invaller met een moyenne van 3,50 tot en met 4,99 mag invallen indien zijn aantal te maken caramboles ten hoogste 25 meer bedraagt dan het aantal te maken caramboles van de speler waarvoor hij invalt;

een invaller met een moyenne van 5,00 tot en met 7,99 mag nog invallen, indien zijn aantal te maken caramboles ten hoogste 30 meer bedraagt dan het aantal te maken caramboles van de speler waarvoor hij invalt;

een invaller met een moyenne van 8,00 tot en met 10,99 mag nog invallen, indien zijn aantal te maken caramboles ten hoogste 40 meer bedraagt dan het aantal te maken caramboles van de speler waarvoor hij invalt;

een invaller met een moyenne van 11,00 of hoger mag nog invallen, indien zijn aantal te maken caramboles ten hoogste 60 meer bedraagt dan het aantal te maken caramboles van de speler waarvoor hij invalt;

indien een team in de Hoofdklasse Libre gebruik moet maken van een invaller dient deze speler te allen tijde tenminste het aantal caramboles te maken behorende bij het minimale moyenne van 3,50;

Moyenne libre		Maximaal aantal caramboles verschil
Van	Tot en met	
0,00	0,99	12
1,00	1,39	14
1,40	2,24	16
2,25	2,49	18
2,50	3,49	20
3,50	4,99	25
5,00	7,99	30
8,00	10,99	40
11,00	en hoger	60

b. voor de spelsoort KADER:

Indien een team in de Hoofdklasse Kader gebruik moet maken van een invaller dient deze speler te allen tijde tenminste het aantal caramboles te maken behorende bij het minimale moyenne van 4.49, de overige spelers (bij opschuiven) dienen dan het aantal caramboles te maken behorende bij hun nieuwe plaats (zie artikel 203 lid 7a);

c. voor de spelsoort DRIEBANDEN:

een invaller met een moyenne tot en met 0,324 mag voor elke andere speler invallen;

een invaller met een moyenne van 0,325 tot en met 0,424 mag invallen indien zijn aantal te maken caramboles ten hoogste 4 meer bedraagt dan het aantal te maken caramboles van de speler waarvoor hij invalt;

een invaller met een moyenne van 0,425 of hoger mag nog invallen indien zijn aantal te maken caramboles ten hoogste 6 meer bedraagt dan het aantal te maken caramboles van de speler waarvoor hij invalt.

Als een team echter in de driebanden klasse A gebruik moet maken van een invaller dient deze speler te allen tijde tenminste het aantal caramboles te maken behorende bij het minimale moyenne van 0,325.

4. Als een team gebruik moet maken van één of meer invallers, dan dient voor alle spelsoorten de teamopstelling opnieuw te worden herzien, met dien verstande dat de speler met het hoogste moyenne op de nummer 1-plaats moet spelen en de anderen volgens afdalend moyenne de overige plaatsen moeten innemen. Als spelers, waarvan het aantal te maken caramboles gelijk is, worden verwisseld, is achteraf reclameren niet meer mogelijk. Let dus goed op bij het vaststellen van de volgorde van de te spelen partijen, volgens het afdalende moyenne.

Voor aanvang van de wedstrijd moeten de teamleiders het wedstrijdformulier invullen in volgorde van sterkte van de spelers.

Deze opstelling kan niet meer gewijzigd worden en geldt voor die wedstrijd, met andere woorden: als de eerste partij een aanvang heeft genomen staan alle te spelen partijen vast en mag daar niet meer van afgeweken worden, tenzij de wijziging(en) géén verschuivingen binnen het team en dus de speelvolgorde met zich mee brengt.

5. Nooit mag een speler twee partijen in één wedstrijd spelen.
6. Bij overtreding van lid 3, 4 en/of 5 van dit artikel zal aan de betreffende vereniging(en) een boete per overtreding worden opgelegd. Ook zal bij overtreding van lid 3 en/of 5 van dit artikel de aldus gespeelde partijen voor de in overtreding zijnde speler(s) als verloren worden beschouwd.

Artikel 307 Wedstrijdpunten en kampioenschap

- a. Voor iedere reglementair gewonnen partij worden twee wedstrijdpunten toegekend. Bij gelijkspel wordt aan beide spelers één wedstrijdpunt toegekend.
- b. Het team dat bij het einde van de competitie de meeste wedstrijdpunten heeft behaald in zijn klasse is kampioen.
- c. Eindigen twee teams met een gelijk aantal wedstrijdpunten, dan zullen door deze teams beslissingswedstrijden worden gespeeld, ieder een wedstrijd op eigen biljart. Het dagelijks bestuur zal door middel van loting vaststellen op welk biljart de eerste wedstrijd wordt gespeeld.
- d. Eindigen meer dan twee teams met een gelijk aantal wedstrijdpunten, dan zal in soortgelijke zin door deze teams een halve competitie worden gespeeld volgens een door de competitieleider vastgesteld wedstrijdschema.
- e. Bij gelijk eindigen van de beslissingswedstrijden beslist het scoringspercentage behaald in de beslissingswedstrijden.
Het scoringspercentage wordt berekend door het totaal aantal gemaakte caramboles per team te delen door het totaal aantal te maken caramboles per team, afgerond op 3 cijfers achter de komma.
6. Is in het voorgaand lid bedoelde scoringspercentage ook gelijk, dan beslist het scoringspercentage van de teams over de reguliere competitie.

7. Indien van een drietal **twéé of meer**, en van een viertal **drie** spelers **of meer** een reglementair onbekend moyenne hebben kan dit team slechts buiten mededinging aan de competitie deelnemen.
8. Indien een bovenbedoeld team als eerste in zijn klasse eindigt, zal aan dat team, op de zomervergadering, een herinneringstrofee worden uitgereikt. Kampioen wordt het hoogst geëindigde team met een reglementair bekend moyenne.
9. Mocht een speler met een "onbekend moyenne" in het voorafgaande seizoen in een andere "erkende" biljartbond hebben gespeeld en een schriftelijke verklaring van deze Bond, vermeldende het behaalde moyenne, kunnen overleggen, dan zal hij/zij in onze Bond conform de reglementen weliswaar als een speler met een onbekend moyenne blijven aangemerkt, doch kan het team wel voor de eventuele kampioenstitel in aanmerking komen.
De restrictie "buiten mededinging" vervalt dan.

Artikel 308 Uitslagformulieren

De uitslag van een competitiewedstrijd dient nauwkeurig en volledig te worden ingevuld op het daarvoor bestemde uitslagformulier en door een lid van de beide teams voor akkoord te worden ondertekend. De thuisspelende of organiserende vereniging heeft de verplichting ervoor te zorgen dat alle gegevens van de uitslagformulieren uiterlijk op de eerstvolgende zaterdag vóór 11.00 uur via internet (uitslagverwerking MLBB) zijn verwerkt!

De speelweek loopt voor alle disciplines van maandag t/m vrijdag.

De thuisspelende of organiserende vereniging heeft de **verplichting** de uitslagformulieren, van **alle thuiswedstrijden**, tot aan de zomervergadering te bewaren.

De wedstrijdformulieren mogen ook digitaal worden bewaard.

De competitieleiding heeft altijd het recht de originele wedstrijdformulieren op te vragen.

Bij in gebreke blijven wordt de betreffende vereniging een boete opgelegd.

HOOFDSTUK 4 SLOTBEPALINGEN

Artikel 401 Boetes, administratieve heffingen

Waar in dit reglement sprake is van op te leggen boetes, of het verschuldigd zijn van administratiekosten, wordt voor de hoogte van het bedrag verwezen naar het Huishoudelijk Reglement, overzicht administratiekosten en geldelijke boetes.

Artikel 402

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist het Bondsbestuur.

Artikel 403

Inwerkingtreding van dit reglement c.q. wijziging hiervan:

1. Dit reglement treedt juni 2026 in werking en kan worden aangeduid met CWR (Competitie- en Wedstrijdreglement).
2. Bij het inwerkingtreden van wijzigingen wordt er een onderscheid gemaakt naar de totstandkoming van de wijziging:
 - 2.1 Algemene wijzigingen die van toepassing zijn op alle disciplines en competitieklassen binnen de MLBB. Deze wijzigingen treden in werking op de daarvoor bekendgemaakte datum, nadat deze wijzigingen door de Bondsvergadering zijn goedgekeurd en in de officiële MLBB-mededelingen zijn gepubliceerd.
 - 2.2 Specifieke wijzigingen die alleen van toepassing zijn op een bepaalde spelsoort/discipline en/of in combinatie met een specifieke klasse, b.v. Hoofdklasse Libre.
 - 2.2.1 Voor deze wijzigingen schrijft het Bondsbestuur een enquête uit onder de bij die wijziging betrokken verenigingen c.q. teams. Deze enquête wordt gelijkgesteld aan een stemming tijdens een Bondsvergadering.
 - 2.2.2 Op het enquêteformulier staat duidelijk vermeld dat deze enquête in de plaats komt van een stemming tijdens een Bondsvergadering. Ook is er ruimte voor het plaatsen van opmerkingen, alternatieven en/of aanbevelingen.
 - 2.2.3 Niet ingestuurde enquêteformulieren worden als ongeldige stemmen afgehandeld.
 - 2.2.4 Mits de op de enquêteformulieren geplaatste opmerkingen, alternatieven en/of aanbevelingen niet tot aanpassing van het wijzigingsvoorstel leiden, is de uitslag van de enquête bindend.
 - 2.2.5 Leiden de opmerkingen, alternatieven en/of aanbevelingen tot andere inzichten, zal er een nieuwe, aangepaste enquête uitgeschreven worden.
3. Wijzigingen van dit reglement treden in werking op de daarbij bekend te maken datum en nadat deze door de Bondsvergadering zijn goedgekeurd en in de officiële MLBB-mededelingen zijn gepubliceerd.
4. Eerder uitgegeven Competitie- en Wedstrijdreglementen op zijn door de inwerkingtreding van dit CWR ongeldig geworden.

Bijlage A

Libre-tabel Hoofdklasse (VERVALLEN)

Moyenne	Aantal car.	— 20%	Moyenne	Aantal car.	— 20%
0,00 — 3,99	70	56	13,00 — 13,99	215	172
4,00 — 4,24	85	64	14,00 — 14,99	225	180
4,25 — 4,74	90	72	15,00 — 15,99	230	184
4,75 — 4,99	95	76	16,00 — 16,99	240	192
5,00 — 5,24	100	80	17,00 — 17,99	250	200
5,25 — 5,49	105	84	18,00 — 18,99	255	204
5,50 — 5,99	110	88	19,00 — 19,99	265	212
6,00 — 6,24	115	92	20,00 — 20,99	270	216
6,25 — 6,49	120	96	21,00 — 21,99	280	224
6,50 — 6,74	125	100	22,00 — 22,99	290	232
6,75 — 7,24	130	104	23,00 — 23,99	295	236
7,25 — 7,49	135	108	24,00 — 24,99	305	244
7,50 — 7,74	140	112	25,00 — 25,99	310	248
7,75 — 7,99	145	116	26,00 — 26,99	320	256
8,00 — 8,49	150	120	27,00 — 27,99	330	264
8,50 — 8,74	155	124	28,00 — 28,99	335	268
8,75 — 8,99	160	128	29,00 — 29,99	345	276
9,00 — 9,24	165	132	30,00 — 30,99	350	280
9,25 — 9,74	170	136	31,00 — 31,99	360	288
9,75 — 9,99	175	140	32,00 — 32,99	370	296
10,00 — 10,49	185	148	33,00 — 33,99	375	300
10,50 — 10,99	190	152	34,00 — 34,99	385	308
11,00 — 11,99	200	160	35,00 — 35,99	390	312
12,00 — 12,99	210	168	36,00 en meer	400	320

Libre-tabel alle klassen

Moyenne	Aantal car.	-/- 20%	Moyenne	Aantal car.	-/- 20%
0,00 – 0,29	15	12	6,25 – 6,49	150	120
0,30 – 0,34	17	14	6,50 – 6,74	155	124
0,35 – 0,39	19	15	6,75 – 6,99	160	128
0,40 – 0,44	21	17	7,00 – 7,24	165	132
0,45 – 0,49	23	18	7,25 – 7,49	170	136
0,50 – 0,54	25	20	7,50 – 7,74	175	140
0,55 – 0,59	27	22	7,75 – 7,99	180	144
0,60 – 0,64	29	23	8,00 – 8,24	185	148
0,65 – 0,69	31	25	8,25 – 8,49	190	152
0,70 – 0,74	33	26	8,50 – 8,74	195	156
0,75 – 0,79	35	28	8,75 – 8,99	200	160
0,80 – 0,84	37	30	9,00 – 9,24	205	164
0,85 – 0,89	39	31	9,25 – 9,49	210	168
0,90 – 0,94	41	33	9,50 – 9,74	215	172
0,95 – 0,99	43	34	9,75 – 9,99	220	176
1,00 – 1,09	45	36	10,00 – 10,49	230	184
1,10 – 1,19	47	38	10,50 – 10,99	240	192
1,20 – 1,29	49	39	11,00 – 11,99	250	200
1,30 – 1,39	51	41	12,00 – 12,99	260	208
1,40 – 1,49	53	42	13,00 – 13,99	270	216
1,50 – 1,59	55	44	14,00 – 14,99	280	224
1,60 – 1,69	57	46	15,00 – 15,99	290	232
1,70 – 1,79	59	47	16,00 – 16,99	300	240
1,80 – 1,89	61	49	17,00 – 17,99	310	248
1,90 – 1,99	63	50	18,00 – 18,99	320	256
2,00 – 2,24	65	52	19,00 – 19,99	330	264
2,25 – 2,49	70	56	20,00 – 20,99	340	272
2,50 – 2,74	75	60	21,00 – 21,99	350	280
2,75 – 2,99	80	64	22,00 – 22,99	360	288
3,00 – 3,24	85	68	23,00 – 23,99	370	296
3,25 – 3,49	90	72	24,00 – 24,99	380	304
3,50 – 3,74	95	76	25,00 – 25,99	390	312
3,75 – 3,99	100	80	26,00 – 26,99	400	320
4,00 – 4,24	105	84	27,00 – 27,99	410	328
4,25 – 4,49	110	88	28,00 – 28,99	420	336
4,50 – 4,74	115	92	29,00 – 29,99	430	344
4,75 – 4,99	120	96	30,00 – 30,99	440	352
5,00 – 5,24	125	100	31,00 – 31,99	450	360
5,25 – 5,49	130	104	32,00 – 32,99	460	368
5,50 – 5,74	135	108	33,00 – 33,99	470	376
5,75 – 5,99	140	112	34,00 – 34,99	480	384
6,00 – 6,24	145	116	35,00 – 35,99	490	392
			36,00 en meer	500	400

Kader-tabel 38/2 (zonder vrij middenvak)

Moyenne	Aantal car.	-/- 20%	Moyenne	Aantal car.	-/- 20%
0,00 – 3,99	70	56	8,00 – 8,49	135	108
4,00 – 4,24	75	60	8,50 – 8,99	140	112
4,25 – 4,49	80	64	9,00 – 9,49	145	116
4,50 – 4,74	85	68	9,50 – 9,99	150	120
4,75 – 4,99	90	72	10,00 – 10,99	160	128
5,00 – 5,24	95	76	11,00 – 11,99	170	136
5,25 – 5,49	100	80	12,00 – 12,99	180	144
5,50 – 5,74	105	84	13,00 – 13,99	190	152
5,75 – 5,99	110	88	14,00 – 14,99	200	160
6,00 – 6,49	115	92	15,00 – 15,99	210	168
6,50 – 6,99	120	96	16,00 – 16,99	220	176
7,00 – 7,49	125	100	17,00 – 17,99	230	184
7,50 – 7,99	130	104	18,00 en hoger	Promotie naar kader 57/2	

Kader-tabel 57/2

Moyenne	Aantal car.	-/- 20%	Moyenne	Aantal car.	-/- 20%
6,00 – 6,49	115	92	14,00 – 14,99	200	160
6,50 – 6,99	120	96	15,00 – 15,99	210	168
7,00 – 7,49	125	100	16,00 – 16,99	220	176
7,50 – 7,99	130	104	17,00 – 17,99	230	184
8,00 – 8,49	135	108	18,00 – 20,99	240	192
8,50 – 8,99	140	112	21,00 – 23,99	250	200
9,00 – 9,49	145	116	24,00 – 26,99	260	208
9,50 – 9,99	150	120	27,00 – 29,99	270	216
10,00 – 10,99	160	128	30,00 – 32,99	290	232
11,00 – 11,99	170	136	33,00 – 35,99	310	248
12,00 – 12,99	180	144	36,00 – 39,99	330	264
13,00 – 13,99	190	152	40,00 en hoger	350	280

Driebanden-tabel

Moyenne	Aantal car.	-/- 20%	Moyenne	Aantal car.	-/- 20%
0,000 – 0,224	16	13	0,725 – 0,774	38	30
0,225 – 0,274	18	14	0,775 – 0,824	40	32
0,275 – 0,324	20	16	0,825 – 0,874	42	34
0,325 – 0,374	22	18	0,875 – 0,924	44	35
0,375 – 0,424	24	19	0,925 – 0,974	46	37
0,425 – 0,474	26	21	0,975 – 1,024	48	38
0,475 – 0,524	28	22	1,025 – 1,074	50	40
0,525 – 0,574	30	24	1,075 – 1,124	52	42
0,575 – 0,624	32	26	1,125 – 1,174	54	43
0,625 – 0,674	34	27	1,175 – 1,224	56	45
0,675 – 0,724	36	29	1,250 en meer	58	46

Omreken tabel libre – bandstoten

Moyenne Libre	Moyenne Bandstoten	Aantal caramboles Bandstoten	- 20%
	2,00 – 2,24	65	52
	2,25 – 2,49	70	56
7,00 – 7,99	2,50 – 2,74	75	60
8,00 – 9,99	2,75 – 2,99	80	64
10,00 – 12,99	3,00 – 3,24	85	68
13,00 – 15,99	3,25 – 3,49	90	72
16,00 – 19,99	3,50 – 3,74	95	76
20,00 – 23,99	3,75 – 3,99	100	80
24,00 – 25,99	4,00 – 4,24	105	84
26,00 – 27,99	4,25 – 4,49	110	88
28,00 – 29,99	4,50 – 4,74	115	92
30,00 – 31,99	4,75 – 4,99	120	96
32,00 en meer	5,00 en meer	125	100

Behaalt men een bandstootmoyenne lager dan 2,00 vindt **ALTIJD** degradatie naar libre plaats.
Om bandstoten met een libre-moyenne lager dan 7,00 te kunnen spelen, is dispensatie van de competitieleiding nodig.

Overgangstabel Libre naar Kader

Libre (kleine hoek)	
Moyenne	
Van	Tot en met
0,00	4,99
5,00	6,49
6,50	7,49
7,50	8,49
8,50	9,24
9,25	10,49
10,50	10,99
11,00	12,99
13,00	14,99
15,00	15,99

Libre naar Kader

Kader 38/2		
Moyenne		Partij lengte
Van	Tot en met	
0,00	4,49	80
4,50	4,74	85
4,75	4,99	90
5,00	5,24	95
5,25	5,49	100
5,50	5,74	105
5,75	5,99	110
6,00	6,49	115
6,50	6,99	120
7,00	7,49	125

Libre (LGH1 + 2)	
Moyenne	
Van	Tot en met
13,00	13,99
15,00	15,99
20,00	20,99
25,00	25,99
30,00	30,99
35,00	35,99
36,00	en hoger

Libre naar Kader

Kader 38/2		
Moyenne		Partij lengte
Van	Tot en met	
9,00	9,99	145
10,00	10,99	160
11,00	11,99	170
13,00	13,99	190
14,00	14,99	200
15,00	15,99	210
18,00	en hoger	promotie naar 57/2